

NORMARE ACADEMICĂ ÎN HODONIMIA ROMÂNEASCĂ

OLIVIU FELECAN

Facultatea de Litere, Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca,
Centrul Universitar Nord Baia Mare
olifelecan@yahoo.com

Cuvinte-cheie: *normare academică, hodonime, antroponime, ortografie.*

Keywords: *linguistic prescription, hodonymy, anthroponymy, orthography.*

1. INTRODUCERE

În „descrierea diversității lingvistice actuale a lumii” (Vintilă-Rădulescu 2001b: 13), un aspect important îl ocupă problemele legate de normarea numelor proprii și a derivatelor acestora: numele statelor lumii, ale limbilor, ale locuitorilor și adjectivele corespunzătoare etc. Aceste probleme au atras atenția multor cercetători din țări diverse și s-au concretizat în lucrări prezentate la conferințe tematice (*United Nations Conference of the Standardization of Geographical Names*¹) sau publicate în reviste de specialitate și volume colective: „Onomastica”, *Place-Name Politics in Multilingual Areas. A Comparative Study of Southern Carinthia (Austria) and the Těšín/Cieszyn Region (Czechia)*².

Pentru spațiul românesc, o preocupare profesionistă și constantă în acest sens a avut-o Ioana Vintilă-Rădulescu, atât în dicționare normative (DOOM² – 2005 și DOOM³ – 2021³; DIN – 2009), cât și în studii publicate în reviste și cărți: *Statele independente ale lumii. Numele de locuitori și adjectivele corespunzătoare* (2001a: 567-570), *Adjective referitoare la numele statelor lumii* (2011a: 273-281), *Numele proprii trebuie traduse? Dacă da, cum? Cazul numelor oficiale de state* (2011b: 527-534), *Nume de locuitori ai statelor și teritoriilor lumii* (2013: 1087-1097), *Convențional și neconvențional în denumirile statelor lumii* (2015: 885-896) ș.a.

¹ Între anii 1967–2017 s-au desfășurat 11 ediții, sub egida UNGEGN – United Nations Group of Experts on Geographical Names, v. <https://unstats.un.org/unsd/uneggn/sessions/>. Dintre subiectele abordate, putem aminti *Place-names changes, toponymic fieldwork, metaphoric use of place names; place names as cultural heritage, indigenous and minority names; name-placement on maps, names on ancient maps and for planetary features* (Washington D.C. 2017) și *Recognitions, regulations, revitalisations: place names and indigenous languages* (Clarens, South Africa, 2019).

² Pentru a nu ne extinde cu exemplele, vom oferi doar două recente, evocatoare: Jordan 2021: 23–37 (*The crucial and contested concept of the endonym/exonym divide*); Jordan et al. 2021.

³ În calitate de coordonatoare a ambelor ediții.

În DIN (2009: 479) se face referire la numele de localități, care „sunt scrise uneori în documente administrative [...] contrar normelor lingvistice, adesea cu contradicții nu numai de la un document la altul, dar și în același document [...]”. Deosebiriile privesc mai ales scrierea cu cratimă sau în cuvinte separate a numelor compuse de localități și notarea sau nu a articolului hotărât -l la numele de localități de genul masculin/neutru”. În *Preambulul DOOM*³ există trimiteri atât la numele de persoane, care trebuie să se conformeze actelor oficiale, „dar, uzual, este admisă și respectarea dorinței/tradiției familiei sau/și a purtătorilor lor, chiar dacă nu concordă cu normele lingvistice actuale (prezentând trăsături învechite, străine sau regionale)” (DOOM³ 2021: 40), cât și la „scrierea numelor unităților administrativ-teritoriale”, care trebuie să respecte legile în vigoare. Problema este că acestea nu au fost redactate cu avizul lingviștilor. Nu se face, însă, nicio referire la ortografierea denumirilor unor artere de circulație, de care ne vom ocupa în cele ce urmează.

Din punct de vedere metodologic, lucrarea de față pune în dezbatere anumite aspecte privitoare la normarea academică în hodonimia românească, deoarece acest subiect este tratat doar fugitiv în bibliografia de specialitate, de obicei în cadre mai generale. Din multitudinea tiparelor existente în denumirile stradale, am ales doar numele care conțin antroponime, întrucât sunt cele mai ofertante din punct de vedere normativ. Materialul a fost preluat din mediul online, pentru că aici coexistă site-uri profesionale cu unele create de amatori și, astfel, interferează/se regăsesc o sumedenie de formule denominative, ilustrative pentru analiza de față.

De-a lungul ultimilor ani, lucrând la mai multe studii dedicate toponimiei urbane – Felecan 2013a: 318–328; 2013b: 143–151; 2015: 229–244; 2019: 167–184; 2020: 495–517; 2022: 313–333; Felecan O., Felecan N. 2021: 271–287; 2022a: 236–262; 2022b: 125–141 –, am constatat o „bâjbâială” onomastică, în consonanță cu lipsa unui cadru legislativ ferm, clar, în acord cu normele academice în vigoare. Existența unor multitudini de variante denominative în hodonimia românească se datorează ambiguității legislative. Astfel, în Art. 13 din „Reguli de acordare a denumirilor de drumuri” (Ordinul 448/2017) se stipulează că „Două nume de drumuri sunt considerate identice în cazul în care acestea diferă doar prin:

- a) diferențele de ortografie, care nu corespund diferențelor în pronunție;
- b) prezența sau absența genitivelor;
- c) articularea cu articol hotărât sau nehotărât;
- d) scrierea aceluiași nume într-un singur cuvânt sau în mai multe cuvinte;
- e) scrierea completă sau abreviată a numelui;

f) scrierea diferită a aceluiași cuvânt sau variante asemănătoare ori derivate ale aceluiași cuvânt”. Astfel de prevederi nu fac decât să perpetueze haosul urbanonimic⁴ și, atâta timp cât legislativul va legifera fără să țină cont de părerile specialiștilor îndreptățiți să traseze reguli clare, lipsite de ambiguitate, spațiul

⁴ Un exemplu elocvent se regăsește în anexele la Legea 290/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 2/1968 privind organizarea administrativă a teritoriului României. Astfel, *Târgu-Neamț* se scrie cu cratimă, iar *Târgu Jiu*, *Târgu Mureș* – fără (cf. DOOM³ 2021: 139)!

public românesc, inclusiv online, va confirma statutul limbii române, observat de lingvistul Alf Lombard încă de la mijlocul secolului XX: „cea mai puțin fixată dintre toate limbile romanice” (Avram, *apud* ELR 1989: 277).

2. PREMISE TEORETICE

Din perspectivă structurală, denumirile stradale reprezintă sintagme nominale, de regulă bimembre sau plurimembre, care includ două elemente aflate în relație apozitională, cu topică fixă (determinat+determinant): strada/piața/bulevardul/aleea ș.a. + numele propriu-zis, simplu sau compus.

Din perspectivă pragmatică, alegerea unui hodonim „reprezintă un act de limbaj instituțional, performat de un agent nominator (enuțiator) într-un context etnocultural, lingvistic și sociopolitic determinat. Între parametrii pragmatici care determină alegerea strategiilor și a tiparelor denominative cu efect perlocuționar, un rol esențial revine consensului comunicativ stabilit pe baza fondului comun de cultură, tradiții” (Stoichițoiu Ichim 2022: 888), interese sociopolitice și reprezentări simbolice existente între agentul nominator (primăria, consiliul local) și cetățeni (în calitatea lor de public-receptor, utilizatori și interpretanți ai numelor).

Din punct de vedere semiotic, denumirea stradală reprezintă un semn sau un cod cu o dublă interpretare: dezvăluie intenția/opțiunea nominatorului, pe de o parte, și transmite un mesaj receptorului, pe de altă parte. “Each signifier (street name) serves to represent a particular referent (street) within a system of signification (city-text). Viewed in this light, the city-text functions as a system of spatial orientation in which each street name acquires its meaning both intertextually and relationally” (Rose-Redwood, Alderman, Azaryahu 2018: 8). O plăcuță cu denumire stradală comunică vizual un mesaj, dar, în același timp, transmite o semnificație implicită, culturală, politică, socială, religioasă, geografică, istorică, botanică etc. Alegerea denumirii nu este niciodată întâmplătoare, ci dezvăluie o strategie a autorităților locale, de care depinde atribuirea numelor pentru bulevarde, străzi, alei, piețe publice. Hodonimele sunt *signa data*, stabilite convențional în mod intenționat, pentru a asuma un set de valori și, în cazul numelor comemorative, pentru a omagia o serie de personalități din diverse domenii ale cunoașterii. „The idea of prestige is given more consideration than geographical, linguistic or social motivation” (Felecan 2020: 501).

Numele de străzi pot fi interpretate ca semne motivate sociolingvistic, rezultate în urma unor convenții sociopolitice ale decidenților aflați la putere la un moment dat. Aceștia, ca emițatori ai mesajului, pot ține cont de voința, simpatia, preferințele receptorilor (majoritatea populației), așa cum pot lua și decizii arbitrare, neagreate de alegători, dar prin care să transmită o intenție, un semnal capabil să modeleze gândirea și comportamentul oamenilor. Un hodonim trezește în mintea receptorului o seamă de judecăți semiotice de indicare, de interpretare. Receptarea corectă a conținutului semantic depinde de nivelul de instruire a oamenilor, de informarea aprofundată, de cultura lor generală. Decodificarea

numelui stradal se poate face printr-o referire suplimentară, poziționată fie în fața, fie după sau chiar sub acesta. Chiar dacă plăcuța cu indicatorul stradal se încarcă suplimentar, mesajul devine transparent și accesibil, indiferent de vârsta sau de pregătirea riveranilor/trecătorilor.

3. INDICATOARE STRADALE: DIFERENȚE ȘI IMPERFECTIUNI ORTOGRAFICE

Dacă „subiectul semioticii este comunicarea oricărui fel de mesaje sau schimbul oricărui fel de mesaje și sistemul de semne care stă la baza lor” (Sebeok 2002: 163), plăcuțele stradale pot fi interpretate nu doar prin prisma semnificației, ci și a felului în care sunt generate, codate, transmise, decodate și înțelese de către cei neinițiați. În privința unui hodonim neutru, alegerea nominatorului poate avea ca explicație unicitatea, evitarea unei omonimii sau motivarea istorică, geografică, socială. Referirea la o personalitate niciodată nu este întâmplătoare, chiar dacă uneori poate fi ambiguă. Studiarea denumirilor stradale din țara noastră relevă inexistența unei norme unitare. Multitudinea variantelor în ceea ce privește antroponimele utilizate ca hodonime se referă atât la denumirile existente în lucrări de specialitate sau nomenclatoare stradale autorizate, cât și la cele oferite în mediul online. Diversitatea are în vedere:

- utilizarea completă/parțială a numelui sau utilizarea doar a numelui de familie + statutul, rangul ierarhic;
- topica elementelor componente ale numelui complet;
- antepunerea sau postpunerea unui determinant, care să dea posibilitatea decodării corecte a mesajului transmis de hodonim;
- utilizarea unor grafii arhaice sau a celor adaptate normelor contemporane ale limbii române etc.

3.1. Românzarea unor prenume/nume de familie în funcție de site-urile consultate: *Str. Nicolaus Copernic/Nicolae Copernic* (Sibiu), *Str. Octavian Augustus*⁵ (Arad, Brașov). În schimb, tot în Sibiu se găsește și *Str. Nicolaus Olahus*, unde forma antroponimică nu comportă modificări față de grafia medievală, latinească a cărturarului româno-maghiar, contemporan cu astronomul și preotul polonez. Grafia poloneză este *Mikołaj Kopernik*, iar forma germ., *Nikolaus Kopernikus* ori *Niklas Koppernigk*⁶.

⁵ Chiar dacă „unele nume proprii latinești și vechi grecești circulă, în uzul literar românesc, atât în forma tradițională, adaptată, cât și în forma originară” (DOOM³ 2021: 112), ar fi recomandat să nu se combine forma românzată cu cea clasică. Totuși, deși nu se precizează, s-ar impune adoptarea aceleiași atitudini în cazul unor elemente ale unor nume compuse. Astfel, am avea fie *Octavian August*, fie *Octavianus Augustus*. Aceași speță o putem întâlni la *Cornelius Nepos* sau *Titus Livius*. Cu toate că în unele scrieri vechi putem întâlni ortografiat *Tit Liv*, formele *Titus Liv* sau *Tit Livius* ar părea, fără dar și poate, nepotrivite indiferent de context.

⁶ Am luat în considerare și grafia germană, deoarece intelectualul polonez provenea dintr-o familie de etnie germană.

O situație asemănătoare poate fi identificată în cazul unor persoane de etnie maghiară, originare din Transilvania. Numele nobilului secui *Gheorghe Doja* apare în forma românească în localitățile administrate de primari români (Baia Mare, Cluj-Napoca, Craiova, Timișoara etc.), în schimb, în cele cu majoritate maghiară (Covasna, Gheorgheni, Salonta, Sfântu Gheorghe ș.a.), inscripțiile stradale consemnează forma din această limbă: *Dózsa György*. În unele localități multietnice (Târgu Mureș) se poate întâlni o formă intermediară (*Strada Gheorghe Doja utca*), în care determinantul este încadrat de determinați în română, respectiv maghiară⁷. Aceași „românizare” se întâlnește și la unul dintre numele feminine cele mai prezente în hodonimia românească, *Ecaterina Varga/Varga Katalin*, „o etnică maghiară care a luptat pentru drepturile românilor din Transilvania, împotriva abuzurilor imperiale” (Felecan O., Felecan N. 2022a: 251). *Românizarea* se bazează pe tradiția istoriografică, însă aceasta nu este respectată întotdeauna, în toate circumstanțele. O dovadă recentă este oferită de numele noului rege al Marii Britanii: *Charles/Carol al III-lea* (v. Stan 2022). Majoritatea persoanelor publice au optat pentru varianta engleză, în consonanță cu statutul princiar îndelungat al moștenitorului coroanei britanice. Totuși, antecesorii săi din secolul al XVII-lea – *Carol I* și *Carol al II-lea* – au numele românizate în manuale și lucrări de specialitate (v. EUB 3, 2010: 225–226), după cum chiar propria mamă, regina *Elisabeta a II-a*, nu era numită *Elizabeth II*, ci cu exonimul corespunzător.

Grafiile diferite pot genera confuzii în decodarea corectă a denominației stradale. Un exemplu elocvent îl reprezintă numele unui episcop greco-catolic, care a jucat un rol important în susținerea drepturilor naționale pentru românii transilvăneni în sec. al XVIII-lea. În nomenclatura hodonimică am întâlnit *Strada Klein Micu* (Brașov, Mediaș, Sibiu)/*Strada Micu Klein* (Satu Mare)/*Strada Ioan Inocențiu Micu Klein* (Timișoara)/*Strada Ion Inocențiu Micu Klein* (Blaj)/*Strada Inocențiu Micu Klein* (Cluj: lipsește prenumele Ioan), în timp ce în ultimele două localități există Colegiul Național „Inochentie Micu Clain” (Blaj) și Liceul Greco-Catolic „Inochentie Micu” (Cluj-Napoca). Multitudinea grafiilor – implicit concurența dintre *k* și *c*⁸, cf. DIN 2009: 458 – are legătură cu schimbarea statutului în timpul vieții: la naștere a purtat numele *Ioan Micu*, *Inocențiu* fiind numele ecleziastic, iar *Klein* – traducerea germană a numelui său de familie, odată cu înnobilarea sa de către Curtea Imperială Austriacă. Diferența între *Inochentie* și *Inocențiu* este explicabilă prin prisma istoriei limbii române literare: prima formă este arhaică, iar a doua – modernizată, însă astfel de probleme nu ar trebui expuse, în spațiul public, profanilor. Este ca și cum Mihai Eminescu ar „concura” cu Mihail Eminovici pe indicatoarele stradale...

⁷ Exemplele de acest gen sunt mult mai numeroase. De pildă, în multe orașe românești (Baia Sprie, București, Cluj-Napoca, Oradea, Timișoara) există străzi *Matei Corvin*, după cum numele *Mathias Corvinus* apare în denumirea mai multor instituții publice sau private: *Mathias Corvinus Collegium* (Cluj-Napoca, Miercurea Ciuc, Satu Mare).

⁸ Se regăsește și în alte hodonime (*Str. Tache Ionescu/Take Ionescu*), prezente în numeroase localități (București, Cluj-Napoca, Timișoara ș.a.) și, implicit, pe site-uri de profil.

În anumite situații, „se admit variante literare libere” (DIN 2009: 274) la prenume și oiconime ca *Horia / Horea*, fapt ce se reflectă și în denumiri stradale: *Str. Horea* (Baia Mare, Cluj, Deva) / *Str. Horia* (Arad, Sighetu Marmăției, Târgu Lăpuș).

3.2. Problemele de grafie se întâlnesc la multe nume străine, unele fiind semnalate și în presă, deoarece apăreau pe indicatoarele stradale. În cartierul bucureștean Floreasca au fost „identificate” străzile *Ludwing van Beethoven* (în loc de *Ludwig*), *Serghei Vasilievici Rahmanini* (în loc de *Rahmaninov*), *Geacomo Puccini* (în loc de *Giacomo*) (Cojocari 2021).

În astfel de situații, avem a face cu o neglijență crasă a celor plătiți din bani publici pentru a realiza și monta plăcuțe de orientare stradală chiar în inima capitalei. Erorile cauzate de unii angajați iresponsabili sunt omniprezente și, periodic, atrag atenția presei, însă demonstrează culpa autorităților locale în gestionarea corectă a unor astfel de probleme. Potrivit Legii nr. 215/2001 și OG nr. 63/2002, administrarea domeniului public și privat al unei localități intră în atribuțiile consiliilor locale, la fel ca denumirea unor străzi, piețe, parcuri ș.a (v. <https://legeaz.net/spete-contencios/atribuire-denumiri-strazi-4755-2013>). Se poate înțelege că nu peste tot există specialiști, însă apelarea la cei competenți în acest domeniu ar trebui să fie o obligație, tocmai pentru a evita erori care nu fac cinste condiției intelectuale. Un alt exemplu vine din Bistrița: este laudabilă inițiativa de a oferi, pe lângă nume, câteva date legate de meseria sau anii între care au trăit anumite personalități, cu condiția ca acestea să fie corecte: *General Grigore Bălan (1900–1944)* – anul corect al nașterii este 1896 – și *Iosif Vulcan (1844–1907)*, deși anul nașterii era 1841 (Săsărman 2015).

Chiar dacă o corectare a denumirilor greșite presupune costuri considerabile și birocrație (schimbarea actelor de identitate de către riverani), putem da exemplul mai multor administrații care au decis să opereze corecturi hodonimice. De pildă, în anul 2015, „consilierii locali ai Timișoarei au aprobat corectarea denumirilor celor peste 50 de străzi din oraș în cazul cărora reprezentanții primăriei au descoperit acum că sunt... greșite”. Printre arterele „în culpă” se regăsesc următoarele:

Gheorghe Ranetti va deveni *George Ranetti*, *Gheorghe Ostrogovich* va fi *Giorgio Ostrogovich*, *Ion Zaicu* va fi *Ioan Zaicu*, *Iuliu Grozescu* va deveni *Julian Grozescu*, *Maximilian Robespierre* va fi *Maximilien de Robespierre*, *Vasile Lucaci* va deveni *Vasile Lucaciu*, *Henriette Delavrancea-Gibony* va fi *Henrieta Delavrancea-Gibory*, *Corneliu Nepos* va deveni *Cornelius Nepos* și lista poate continua... (<https://www.tion.ro/stirile-judetului-timis/alesii-au-decis-zeci-de-strazi-din-timisoara-isi-schimba-denumirea-vezi-daca-trebuie-sa-ti-schimbi-buletinul-149134/>).

Am consemnat decizii reparatorii și în alte localități: „– the correction of spelling mistakes: *Ion Slavici Street* > *Ioan Slavici Street*, *Giacomo Rossini Street* > *Gioachino Rossini*; – the elimination of abbreviations or clippings: *B. Ștef. Delavrancea Street* > *Barbu Ștefănescu Delavrancea Street*, *Cehov A.P. Street* > *Anton Pavlovici Cehov Street*, *C-tin Brâncoveanu Street* > *Constantin Brâncoveanu Street*” (Felecan 2015: 238). În Baia Mare, încă din anul 2012 s-au operat câteva corecturi ale unor denumiri stradale cu origine antroponimică: *Andrei Mureșianu* în loc de *Andrei Mureșan*⁹, *Ferenczy Karoly* în loc de *Ferenczi Carol* (<https://www.emaramures.ro/strazi-rebotezate-pest-8-000-de-baimareni-au-adrese-noi-din-aceasta-luna-video/>). Pornind de la ultimul exemplu, trebuie precizat că, în cazul unor nume străine, accentele sunt omise de cele mai multe ori (*Károly*), fapt ce poate cauza erori de pronunțare, îndeosebi în maghiară. Am remarcat însă lipsa unor accente și la nume românești, „franzuzite”, *Hariclea Darclée* fiind exemplul cel mai frecvent¹⁰. Nu doar că accentul lipsește din mai multe nomenclatoare stradale, dar am identificat greșeli chiar și în cazul prenumelui: *Haricleea* (<http://orasul.biz/strazi-constant-ct/strada-haricleea-darclée/>).

Cu o frecvență mult mai mare se remarcă redarea greșită a unor nume în nomenclatoarele stradale disponibile online: *Aristia Romanescu* în loc de *Aristizza Romanescu*, *G-Ral Christain Tell* în loc de *General Christian Tell*, *Soldat Floarea Gheorghe* în loc de *Flore Gheorghe*, *Soldat Floarea Ionescu* în loc de *Flore Ionescu*, *I. S. Turgehniev* în loc de *Ivan Sergeevici Turgheniev*, *Teodorovici Doina și Aldea* în loc de *Ion și Doina Aldea Teodorovici*. Astfel de exemple explică dezinteresul și neglijența totală a unor funcționari și informaticieni care au consemnat denumirile stradale pe site-urile de specialitate existente în internet. Nu există respect nici față de limba română, nici față de personalitățile ale căror date/nume sunt greșite, nici față de publicul larg, doritor să se informeze din surse la îndemână, cum sunt cele online. Merită consemnate, însă, „excepții” fericite, care confirmă faptul că nume cu probleme de grafie sunt consemnate corect în aproape întreaga țară: *Str. Constantin Lecca*, *Costache Negruzzi*, *Ludovic Spiess*, *Nicolae Tonitza*, *Theodor Pallady* ș.a. Unele antroponime cunosc mai multe variante grafice, din rațiuni de istorie a limbii sau de apartenență etnică, prin

⁹ Numele autorului imnului național mai este ortografiat și *Mureșanu* (Bădiliță, Stanciu 2019: 103–106).

¹⁰ Pentru a ne păstra obiectivitatea, menționăm că *Darclée* reprezenta numele de scenă oferit sopranei de către compozitorul francez Charles Gounod (v. https://ro.wikipedia.org/wiki/Hariclea_Darclée).

urmare, în astfel de situații, autoritățile locale pot fi disculpate dacă nomenclatura stradală înregistrează mai multe grafii: *Carol Popp de Szathmári/Carol Popp de Szathmary/Szathmári Pap Károly*. Unele variante nominale diferite sunt acceptate de normele academice – a se vedea *Tattarescu/Tătărescu* (DIN 2009: 792) – însă inventivitatea unor administratori de site-uri transgresează adeseori limita acceptabilă: *Str. Pictor Gheorghe Tătărescu/Tatarescu/Tättărescu/Tattarescu/Tătărăscu*.

Situația este mult mai gravă în Republica Moldova, unde, în mai multe comunități locale rusofone, autoritățile nu au elementarul simț al limbii române, dar nici interesul de a respecta grafia corectă. Astfel, în revista „Limba română” din Chișinău, sunt date câteva exemple ilustrative: *Str. Cogălnicianu*, *Str. Brîncuș/Brăncuș*, *Str. Hașdeu/Hajdeu*¹¹. Nu doar numele românești sunt ortografiate eronat, ci și cele rusești: *Str. Pușchin/Puschin*, *Str. Dostoevski/Dostoevskii* (v. Guțu 2016: 193-194). De altfel, numele rusești cauzează probleme multiple în transcrierea din alfabetul chirilic în cel latin, prezentate *in extenso* în DIN și DOOM³.

3.3. Succesiunea celor două elemente ale formulei antroponimice, nume de familie și prenume, este inconsecventă, chiar în interiorul aceluiași oraș: *Ana Ipătescu/Ipătescu Ana*, *Barbu Ștefănescu Delavrancea/Delavrancea Barbu Ștefănescu*¹², *Eliza Leonida Zamfirescu/Leonida Zamfirescu Eliza*¹³, *George Enescu/Enescu George*, *Ioan Molnar-Piuariu/Molnar Ioan Piuariu/Ioan Piuariu Molnar* sau doar *Molnar Piuariu*¹⁴, *Maria Rosetti/Rosetti Maria*, *Marta Bibescu/Bibescu Marta*, *Mihai Eminescu/Eminescu Mihai*. Situația se repetă și în cazul însoțirii numelui de către un determinant: *Elena Clucereasa/Clucereasa Elena*, *G-ral Doda Traian/G-ral Traian Doda*, *Ioan Vodă Caragea/Caragea Ioan Voda*, *Oltea Doamna/Doamna Oltea* etc. În câteva cazuri am întâlnit topică fixă, indiferent de site: *Str. Pinte Haiducul*, *Vîfor Haiducul*, *Pinte Viteazu(I)*. Inconsecvența utilizării topicii creează adesea situații greu descifrabile, mai ales atunci când ambele elemente au valori identice (prenume și nume de familie): *Tina Radu/Radu Tina*, *Căpitan Radu Dragoș*, *Căpitan Nicolae Florin Crețu/Căpitan Crețu Nicolae*, *Elena Pavel/Pavel Elena*, *Iza Emilia/Emilia Iza*. „For those less acquainted with the norms, the street anthroponymic formula remains ambiguous, as the academic norms of the Romanian language prescribe the placement of the

¹¹ Potrivit DIN (2014: 783), Hasdeu consemnează „o grafie învechită cu s pentru ș”, ceea ce este în consonanță cu precizarea: „unele nume prezintă variante grafice/și fonetice, conform dorinței purtătorilor, tradiției familiei și actelor de stare civilă” (DIN 2009: 708).

¹² Pe majoritatea site-urilor nu se face distincție între prenume dublu sau nume de familie compus.

¹³ Am consemnat numele existente în mediul online referitoare la nomenclatura stradală din Timișoara și Galați, deși prenumele este grafiat cu s: Elisa, cf. http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Elisa_Leonida_Zamfirescu.

¹⁴ Este considerată prima stradă smart din România, cf. <https://transilvaniareporter.ro/cluj- napoca-smart-city/molnar-piuariu-prima-strada-smart-din-romania-la-un-an-de-la-inaugurare-cum-s-a-schimb-viata-locuitorilor-din-zona/>

first name (pref. *pre-* means “before”, as in Latin) before the family name, with a few exceptions: the school system, the legal system, and often the medical one” (Felecan O., Felecan N. 2021: 282). Singura situație acceptabilă o reprezintă numele cetățenilor români de etnie maghiară, în cazul cărora, conform normelor limbii fino-ugrice, numele de familie precedă prenumele: *Strada Petőfi Sándor, Zsöködi Nagy Imre* (v. DIN 2009: 613). Uneori, topica defectuoasă se îmbină cu ortografierea neunitară a unor prenume (*Str. Mihaly Apșa Ion/Mihaly de Apșa Ioan* – Satu Mare; *Str. Gheorghe Pop de Băsești* (Bistrița, Timișoara)/*Pop Gheorghe de Băsești* (Zalău)/*Pop de Băsești Gheorghe* (Alba Iulia) pe site-uri diferite, fapt cauzator de confuzii pentru cei cu o cultură generală precară. Am remarcat că numele de familie precedă prenumele îndeosebi pe site-uri care indică coduri poștale, fără a fi însă o regulă.

O situație aparte, din acest punct de vedere, apare în cazul în care numele proprii străine conțin particule specifice unor limbi: *Str. Balzac Honoré de* (Cluj)/*Charles De Gaule* (București), *Strada Van Gogh Vincent* (Oradea), *Strada Beethoven Ludwig Van* (Timișoara), *Strada Samuel von Brukenthal* (Sibiu)/*Samuel Von Brukenthal/Brukenthal Samuel/Samuel Brukenthal* (Avrig) etc. Cum se poate observa, reprezintă o problemă reală care este primul element al numelui de familie, cu atât mai mult cu cât tiparele antroponimice străine rămân opace pentru majoritatea vorbitorilor de română.

3.4. Numele de familie compuse se scriu, cu puține excepții, cu cratimă (v. DIN 2009: 562), ceea ce nu prea se regăsește pe site-urile specializate cu orientarea geografică urbană și, probabil, nici în nomenclatura stradală din localități situate în toate regiunile: *Str. Lucia Sturdza Bulandra/Sturdza-Bulandra* (Cluj, Iași), *Strada Constantin Rădulescu-Motru/Rădulescu Motru* (București, Timișoara), *Str. Făt Frumos* (Arad, București, Ploiești)¹⁵, *Str. Harap Alb* (București)¹⁶, *Str. Negru Vodă* (Alexandria, Giurgiu, Mangalia, Ploiești). Exemplul din urmă este discutabil din punctul de vedere al statutului numelui propriu compus. DIN (2014: 562) recomandă ortografierea cu cratimă, în situația compunerii dintre un nume de persoană și un substantiv comun indicând un rang, un grad, o funcție etc. Ca orăș înșă, este oferită forma fără cratimă. Lipsește precizarea referitoare la hodonime, dar, având în vedere microtoponimia urbană, înclinăm să credem că *Negru Vodă* ar fi varianta admisă.

Necunoașterea privitoare la utilizarea corectă a cratimei capătă aspecte hilare: din dorința de a nu greși, câteva pagini din internet pun cratima între prenume și numele de familie (*Grigore-Vasiliu Birlic*: [¹⁵ Din zeci de site-uri existente, unul singur \(<http://bulevarde.ro/ploiesti/strada-fat-frumos>\) ortografiază cu cratimă *Făt-Frumos*, conform principiului că numele de personaje compuse din substantiv + adjectiv se scriu cu cratimă \(v. DIN 2009: 562; DOOM³ 2021: 118\).](http://bucurestiul.info/strazi/strada-</p>
</div>
<div data-bbox=)

¹⁶ Deși în studii de specialitate apare grafia corectă (v. Focșineanu 2018: 188), paginile web consemnează invariabil forma fără cratimă.

grigore-vasiliu-birlic/, <https://mapio.net/s/64988268/>), și nu între cele două elemente componente ale numelui de familie: *Str. Grigore Vasiliu-Birlic/Vasiliu-Birlic* (București).

Derutante sunt paginile web care consemnează variante antroponimice diferite, referitoare la același personaj, existente în denumiri stradale (*Alexandru Vaida Voevod*) și în denumiri de instituții (*Școala Gimnazială „Alexandru Vaida-Voevod”*) regăsite în aceeași localitate (Cluj-Napoca, în cazul exemplului de față). Pentru neinițiați, diferența pare neglijabilă, însă, din punct de vedere normativ, arată instabilitate și lipsă de respect față de norma academică.

3.5. Articularea hotărâtă/nehotărâtă a substantivului/adjectivului care însoțește numele: *Str. Aprodul Purice/Aprod(u) Purice, Str. Arhimandrit Teofil Părăian/Arhimandritul Teofil Părăian, Capitanu Constantin, Str. Logofătul Tăutu/Logofăt Tăutu, Șoseaua Mihai Bravu, Mihai Viteazu/Viteazul, Str. Mitropolit Grigore/Mitropolitul Grigore*¹⁷, *Str. Monsenior Vladimir Ghika/Monseniorul Vladimir Ghika, Str. Pinte Viteazu/Viteazul, Str. Stolnicul Vasile/Stolnicu Vasile, Paul Chinezu* ș.a. În cazul ultim, în 2015 s-a propus modificarea străzii timișorene în *Paul Chinezul*, însă la inițiativa unui consilier local schimbarea nu a fost acceptată. Potrivit DOOM³, „supranumele vechi îl păstrează pe *-I*: Mihai Viteazul, ca nume al domnitorului (dar fără *-I* în nume de localități: Mihai Viteazu)” (2021: 168). Ne fiind nicio referire la hodonime, nu trebuie să suscite nedumerire faptul că peisajul urbanonimic autohton, reflectat în mediul online, conține deopotrivă forme articulate și nearticulate.

3.6. Folosirea neglijentă a diacriticelor și a accentelor specifice unor limbi străine, romanice, slave, germanice sau ugro-finice: *Strada Béla Bartók/Bartok Bela, Bocskai István/Bocskai Istvan, Frédéric Chopin/Chopin Frederic*¹⁸, *Szamosközy István/Szamoskozy Istvan, Székely László/Laszlo Szekely*. Ne fiind specifice limbii române, accentele pun probleme de ortografie multor conaționali, ceea ce se oglindește inclusiv pe indicatoarele stradale, îndeosebi în Transilvania și Banat, unde „l’histoire, la politique, le régime gouvernemental, la coloration ethnique se reflètent dans les dénominations des rues des villes” (Felecan 2013b: 146). Cu toate că unele accente influențează pronunția – ex. *Lörinczi, Molière* – (v. DIN 2009: 39), autoritățile locale sau cei care gestionează site-uri de specialitate în internet consideră că sunt prea neînsemnate pentru a fi luate în seamă: *Str. Moliere* (București, Oradea). Chiar dacă „apar ca niște toponime *sui generis*, al căror mod de scriere prezintă diferențe de la limbă la limbă și inconsecvențe în cadrul aceleiași

¹⁷ Indiferent de patriarhul comemorat – *Iustinian Marina, Miron Cristea, Teoctist Arăpașu* –, titlul funcției ecleziastice maxime din ortodoxie nu a fost articulat hotărât nicăieri în nomenclatura stradală, așa cum se întâmplă cu celelalte grade: mitropolit, episcop ș.a. Situația este similară și pentru apelativul catolic *cardinal*.

¹⁸ Varianta franceză a numelui compozitorului romantic este *Frédéric François Chopin*, însă numele polonez, inexistent în nomenclatura stradală românească, era *Fryderyk Franciszek Chopin*.

limbi” (Vintilă-Rădulescu 2015: 887), s-ar impune informarea corectă a nominatorilor înainte de a alege astfel de nume pentru arterele de circulație din România.

3.7. Întrebuințarea doar a numelui de familie: *Str. Cap. Ilina, Caporal Preda, Căpitan Ignat, Căpitan Vijelie, Popa Nan*. Folosirea doar a numelui de familie, precedat/urmat sau nu de statutul persoanei, poate produce dezorientare, mai ales când este vorba de antroponime comune: *Strada Moldovan, protopop* (Mediaș); *Strada Baca, preot* (Sibiu), *Str. Episcop Damaschin, Strada Episcop Radu* (București). Probabil că, în timpul vieții, respectivii erau cunoscuți astfel în comunitate, însă după decenii/secole de la moartea acestora, prin schimbarea generațiilor, decodarea devine aproape imposibilă sau, oricum, creatoare de confuzii, cu atât mai mult cu cât, în tradiția militară, dar și în cea preoțească ortodoxă și greco-catolică, mulți fii sau nepoți urmează aceeași profesie vocațională ca părinții, bunicii lor.

3.8. Plasarea gradului militar înaintea numelui, fără nicio adăugire suplimentară – *Cap. Balan Constantin, Cpt./Capt. Ioana Ursulescu, (sg.) Elena Chiriță, Serg. Maj. Ancuța Ilie, Soldat Tina Radu* – nu-și justifică statutul sintagmatic, raportat la multitudinea gradelor din armată. Având în vedere că majoritatea acestor tinere și-au dobândit locul în nomenclatura stradală prin moartea eroică în decembrie 1989, când au ieșit în stradă pentru libertate, considerăm că menționarea gradului militar trebuie postpusă numelui, iar atașarea unui supliment, de tipul „Erou al Revoluției din Decembrie 1989”, sub nume, ar lămuri situația și ar contribui la educarea trecătorilor, prin rememorarea continuă a evenimentului. Astfel de precizări complementare se practică în unele localități (Pitești, de ex.), uneori chiar abuzându-se de multitudinea titlurilor: *Str. Țițeica Gheorghe, prof. univ., acad., Str. Dobrogeanu-Gherea Constantin, critic literar, sociolog, acad.* „Pentru a nu încărca exagerat plăcuțele/indicatoarele stradale, s-ar putea păstra doar cel mai important titlu” (Felecan O., Felecan N. 2022a: 256).

3.9. Utilizarea neunitară a unor sigle și abrevieri, chiar pentru aceeași localitate și pe același site. Multe se referă la domeniul militar: *Cap. Misca Petre, Col. Luca Craioveanu/Colonel Albu Iosif, Str. Colonel N. Vasilescu/Colonel*

Vasilescu Nicolae (Focșani), Cpt. I. Vasilescu, Str. G-ral Eremia Grigorescu/Gen. David Praporgescu/General Carol Davila (Sibiu), Locotenent Colonel Dumitru Petrescu/Lt. Col. Dumitru Petrescu (Târgu Jiu), Str. Maior Gheorghe Șonțu/Mr. Gheorghe Sontu (Pitești), Str. Plutonier Radu Gheorghe/Plt. Radu Gheorghe (București), Sergeant Major Cara Anghel/Cara Anghel serg. maj. (București), Sublocotenent Erou Călin Cătălin/Slt. Erou Călin Cătălin (Ploiești). Unele grade/funcții militare/din poliție nu apar prescurtate: amiral (Str. Amiral Io(a)n Murgescu – București), chestor (Str. Chestor Paul Venculescu – Hulubești), comandor (Str. Comandor Eugen Botez – București), contraamiral (Str. Contraamiral Nicolae Negru – Constanța), fruntaș (Str. Fruntaș Anghel Mihai(l) – București), mareșal (Str. Mareșal Al(exandru) Averescu – Deva), soldat (Str. Soldat Erou Arhip Nicolae – Ploiești), viceamiral (Str. Viceamiral Ioan Murgescu – Constanța).

Nu doar câmpul lexico-semantic al armatei cunoaște abrevieri reflectate în hodonimie, ci și alte domenii: Str. Academician Remus Răduleț/Acad. Remus Raduleț, Arhitect Ion Mincu/Arh. Ion Mincu, Avocat Ilie Măcelaru/Av. Ilie Măcelaru, Doctor Dimitrie Gerota/Dr. Dimitrie Gerota, Inginer George Constantinescu/Ing. Teodor Dragu, Profesor Doctor Aurel Păunescu-Podeanu/Prof. Dr. Aurel Păunescu Podeanu. Câteva nume de meserii nu le-am găsit prescurtate (Str. Geolog Vasile Bacalu, Poet Grigore Alexandrescu, Scriitor Ioan Adam), fie pentru că nu cunosc abrevieri, fie că sunt prea scurte din punct de vedere fonetic. Chiar dacă este vorba de nume feminine sau de cele masculine, ar fi indicat să nu existe variante multiple, ci să se procedeze unitar, ori prin indicarea rangului militar/profesiei în întregime, ori prin utilizarea unor trunchieri clasice, acceptate de normele academice în vigoare. Cadrul legislativ nu ajută, deoarece „actele normative nu includ abrevieri oficiale ale numelor acestor grade [militare]” (DIN 2009: 351).

Acolo unde nu se abreviază, meseriile sau funcțiile sunt redactate prin majuscule, dacă sunt antepuse numelui (Str. Academician David Prodan, Cardinal Iuliu Hossu, Doctor Nicolae Vicol, Episcop Ioan Bob, Inginer Dumitru Teodoru, Pictor Ștefan Luchian, Profesor Ion Paul/Prof. Ion Paul), și prin minuscule, dacă aduc o lămurire complementară, postpusă, ceea ce este în acord cu prevederile normative (v. DIN 2009: 343). Scrierea exclusiv cu majuscule și fără niciun acronim am întâlnit-o doar la *Piața Sfântul Papă Ioan Paul al II-lea* din București. Pornind de la acest exemplu, poate fi adusă în discuție o problemă de estetică vizuală, în cazul unor denumiri lungi: hodonimul se scrie pe un singur rând? Dacă nu, unde se face despărțirea? Ioana Vintilă-Rădulescu a adus în discuție *Despărțirea la capăt de rând* în cazul cuvintelor: „după pronunțare” sau/și „după structură” (2016: 169-186)¹⁹, însă problema se poate dezvolta și în cazul plăcuțelor cu indicatoare stradale. Din perspectivă iconică, nu avem a face cu despărțirea în

¹⁹ „Când se vorbește despre despărțirea la capăt de rând se subînțelege de obicei despărțirea literală, care poate fi considerată despărțirea prin excelență” (Vintilă-Rădulescu 2016: 171).

silabe a unor cuvinte, ci cu oportunitatea separării pe două-trei rânduri a unor sintagme hodonimice ample. Din punct de vedere normativ, s-ar putea oferi anumite recomandări, care să corespundă atât lingvistic, ortografic, cât și estetic, pentru a se încadra în spațiul – de obicei standardizat – oferit de plăcuța metalică.

3.10. Folosirea ezitantă a unor cuvinte ajutătoare (prepoziții, conjuncții, particule) care fac parte din numele proprii alese pentru a denumi străzi. Potrivit DIN (2009: 52), acestea „se scriu 1. de regulă, cu literă mică la inițială chiar dacă fac parte din nume proprii compuse românești sau străine [...]; 2. cu majusculă [...] în cazul articolului sau al unor particule din anumite nume de familie străine”. DOOM³ păstrează regula: „în unele nume de familie străine se scriu cu literă mare și articolul și particulele din componența lor” (2021: 118). În Oradea am întâlnit str. *Vincent van Gogh*, dar în Martinești (SM) – *Vincent Van Gogh*, în Sibiu – *Strada Samuel von Brukenthal/Samuel Von Brukenthal*, în funcție de site –, *Piața Charles de Gaulle/Str. Charles De Gaulle* (București, Cluj), *Str. Gheorghe Pop de Băsești/Gheorghe Pop De Băsești* (Baia Mare), *Str. Honoré de Balzac/Honoré De Balzac* (Cluj), *Str. Iancu de Hunedoara/Iancu De Hunedoara* (Oradea), *Str. Ion Ionescu de la Brad/Ion Ionescu De La Brad* (Bacău, Constanța, Cluj), *Strada Leonardo da Vinci/Leonardo Da Vinci* (Cluj, Oradea), *Str. Mircea cel Bătrân/Mircea Cel Bătrân* (București, Constanța, Târgoviște, Timișoara), *Strada Ștefan cel Mare/Ștefan Cel Mare* (Bacău, Baia Sprie, București etc.). Paginile web nu sunt unitare, nu reflectă nicio regulă, ci doar liberul arbitru al deținătorilor, dorința de a transmite o informație rapid, fără simț gramatical, critic sau civic.

Grafiile diferite în ceea ce privește scrierea cu majusculă a unor cuvinte componente le-am remarcat și în cazul hodonimelor cu mai multe elemente constitutive: *Strada Sfinții Apostoli Petru și Pavel/Sfinții apostoli Petru și Pavel/Sfinții Apostoli Petru Și Pavel* (Timișoara), *Sfinții Constantin și Elena/Sfinții Constantin Și Elena* (Brașov, București), *Sfinții Martiri Brâncoveni/Sfinții martiri Brâncoveni* (Cluj-Napoca, Recaș). DOOM³ precizează că „substantivele proprii compuse sunt foarte variate și au un comportament diferit sub raportul modului de scriere. Pentru anumite tipuri nu se pot da reguli generale, ci se descrie uzul, iar unele nume nu pot fi normate de către lingviști, cele oficiale fiind fixate de legislatori, [...] profesioniștii domeniilor respective (astronomi, geografi, oameni ai bisericii ș.a.)” (2021: 138). Fără dubii rămâne, însă, obligativitatea întrebuițării caracterelor minuscule pentru conjuncții, prepoziții etc. Nici măcar engleza, care recomandă utilizarea majusculilor pentru fiecare cuvânt dintr-un titlu, nu le întrebuițează în cazul conectorilor.

3.11. Folosirea unor prenume comune, fără o clarificare a rolului jucat de personalitatea respectivă, creează dificultăți în descifrare, iar denumirile rămân opace pentru toată lumea. Predomină numele feminine: *Alexandrina* (București), *Amalia* (Constanța), *Anastasia* (Constanța), *Diana* (Craiova), *Elisabeta* (Constanța),

Flavia (București), *Maria* (Satu Mare), *Rodica* (Constanța), *Zamfira* (Constanța). Puține sunt cazurile când, în lucrări de specialitate, sunt devoalate faptele și contextul care au dus la comemorarea unor persoane: *Str. Măriuca* – o fată-eroină din Primul Război Mondial (v. Ionescu 2014: 179). Pentru cei neavizați, însă, antroponimul se desemantizează, devenind o simplă etichetă, fără să transmită vreo conotație culturală, religioasă, patriotică etc. Rămânem la părerea că „aceste denumiri stradale certifică lipsa de profesionalism a comisiilor de specialitate, care au ca atribuții alegerea nomenclaturii urbane din anumite localități” (Felecan O., Felecan N. 2022a: 257).

3.12. Deși se întâlnesc străzi denumite *Artemis* (Alba Iulia, Martinești), *Diana* (Satu Mare, Timișoara), *Minerva* (Baia Mare, Brașov), *Venus* (București, Cluj), unele substantive feminine apar în forma de genitiv: *Dianeî, Doamnei, Minervei, Venerei, Vrâncioaiei* etc. În româna veche, situațiile similare sunt interpretate ca genitivul denumirii sau genitivul apozitiv. Ioana Vintilă-Rădulescu constată că „genitivul denumirii nu se mai regăsește în româna modernă, unde îi corespunde construcția cu apozitie în nominativ” (2011b: 532). Numele nu are o valoare a genitivului, ci este o simplă apozitie, din care lipsește un alt cuvânt în nominativ sau chiar o propoziție, al cărui atribut era: *Strada Dianeî* < *Strada* [în care este un templu al/o biserică a] *Dianeî, Doamnei* etc. Astfel de exemple arată „the complexity of nominal coding in street nomenclature and the possibilities of misinterpreting a single reference. In order to avoid possible confusions, it would be necessary to standardize, impose and respect some norms” (Felecan, 2022: 328) pentru întreaga țară. În lipsa acestora, administrațiile locale procedează haotic, la fel cum se întâmplă cu indicatoarele rutiere sau cu înscrisuri oficiale, unde preferințele primează normei. DIN (2014: 564) precizează că „în flexiunea unor nume proprii latinești feminine se recomandă g.-d. de tipul *lui/zeiței Artemis* [...], *Venus* – formele de tipul *Artemidei* [...], *Venerei*, după modelul limbii de origine, fiind ieșite din uz” (v. și DOOM³ 2021: 112).

4. CONCLUZII

Urmărind indicatoarele și plăcuțele stradale din spațiul public românesc actual, nu putem trece cu vederea numeroasele erori și devieri de la norma academică în vigoare. Unele sunt cauzate de neștiință, altele de ignoranță sau neatenție, însă trădează o problemă certă a societății noastre: neglijarea limbii române, nepăsarea față de ortografie și norma oficială contemporană.

Multe unități administrativ teritoriale au angajat un personal supradimensionat, discutabil în ceea ce privește eficiența și gradul de instrucție. Dacă la nivelul comunelor și al micilor orașe nu există posibilitatea angajării unui consultant lingvistic, municipiile și localitățile mari, care beneficiază și de un buget consistent, ar putea avea în vedere angajarea unuia, cu rolul de a gira documentele

emise, inclusiv cele privitoare la hodonimie. Un astfel de specialist ar putea exista și pe lângă prefecturi sau consilii județene, astfel încât să fie util și pentru localitățile cu posibilități financiare reduse. Rolul consultantului lingvistic ar fi extrem de important în reglementarea/verificarea limbii române din spațiul public real și virtual. Ne place să ne mândrim cu patriotismul, avem o zi a limbii române (31 august), există chiar o zi a semnelor de punctuație (24 septembrie), dar nu ne respectăm limba maternă, nu avem indusă genetic ecologia sau igiena limbii. Mulți consideră că transmiterea mesajului prevalează corectitudinii sale. Problema se întâlnește în toate instituțiile publice, de la parlament la cele mai neînsemnate. Salvarea morală a societății merge mână în mână cu respectul față de limba română. Un prim pas îl constituie corectitudinea lingvistică reflectată pe indicatoarele rutiere și plăcuțele stradale.

Nerespectarea prevederilor lingvistice de către autoritățile locale sau de către orice instituție publică sau privată ar trebui sancționată, astfel încât să se imprime în subconștientul colectiv faptul că, din punctul de vedere al limbii, aceasta reprezintă o infracțiune. Așa cum există un Consiliu Național al Audiovizualului (CNA) pentru mass-media (radiouri și televiziuni), la fel ar fi necesar un organism care să urmărească respectarea normelor academice în toate înscrisurile oficiale. Cultivarea limbii române nu se poate face decât sancționând greșelile intenționate, la fel ca în orice alt domeniu al vieții sociale, atâta timp cât nu există conștiință. Necunoașterea normei academice nu poate fi acceptată ca o scuză când este vorba de documente oficiale, referitoare la spațiul public de interes major pentru comunitate.

BIBLIOGRAFIE

- ***, 2010, *Enciclopedia Universală Britannica*, Volumul 3. București: Editura Litera.
- Bădiliță, C., L. Stanciu, 2019, *Geniul greco-catolic românesc*, ediția a II-a, revăzută și adăugită. București: Editura Vreamea.
- Felecan, O., 2013a, *Hodonimie românească – între autohtonism și cosmopolitism*, în O. Felecan (ed.), *Proceedings of the Second International Conference on Onomastics "Name and Naming". Onomastics in Contemporary Public Space*. Cluj-Napoca: Editura Mega, Editura Argonaut, 318–328.
- Felecan, O., 2013b, „Anthroponyms en ononymie (aspects théoriques)”, *Nouvelle Revue d'Onomastique* (NRO), 55, 143–151.
- Felecan, O., 2015, „Borders and Ethnic Identities Reflected in Street Names from Transylvanian Localities”, *Transylvanian Review* 24, Supplement nr. 1/ 2015 Regionalization in Globalization, 229–244.
- Felecan, O., 2019, *Transylvanian Oikonyms and Hodonyms: between Sacred and Profane*, în O. Felecan (ed.), *Onomastics between Sacred and Profane*. Wilmington: Vernon Press, 167–184.
- Felecan, O., 2020, „Romanian Oikonyms and Hodonyms Mirroring the Great Union of 1918”, în *Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft (MÖGG: Annals of the Austrian Geographical Society)*, 162, 495–517.
- Felecan, O., 2022, „A Semiotic Perspective on the Presence of Clergy in Romanian Hodonymy”, în M. Kopytowska, A. Gałkowski, M. Leone (ed.), *Thought-Sign-Symbol: Cross-Cultural*

- Representations of Religion*. Frankfurt am Main, Berlin, Bern, Bruxelles, New York, Oxford, Wien: Peter Lang, 313–333, DOI: 10.3726/b19947.
- Felecan, O., N. Felecan, 2021, „Feminine names in current Romanian hodonymy”, *Onomastica* 55/1, 271–287.
- Felecan, O., N. Felecan, 2022a, „Microtoponime urbane contemporane: hodonime provenite de la nume feminine”, în R. Colciar, A. E. Mihali (ed.), *In Honorem Magistri Dumitru Loșonți*, Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință, 236–262.
- Felecan, O., N. Felecan, 2022b, „Ierarhi și slujitori ai Bisericii prezenți în hodonimia din Transilvania și Banat”, în R. Colciar, D. Loșonți, A. E. Mihali, N. Mocanu (ed.), *Lucrările celui de-Al XIX-lea Simpozion Internațional de Dialectologie (Cluj-Napoca, 10–11 septembrie 2020)*, Cluj-Napoca: Argonaut, Scriptor, 125–141.
- Focșineanu, A.-G., 2018, *Denumiri de origine orientală ale unor străzi din București. Noi rezultate*, în C. Ușurelu (ed.), *Studii lingvistice. In memoriam Cristina Călărașu*. București: Editura Universității din București, 179–190.
- Guțu, L., 2016, „Ortografierea numelor proprii între pertinență și inadecvare”, în *Limba română*, Chișinău, 26/1–2, 192–195.
- Ionescu, A., 2014, *Străzile din București și numele lor – nume de militari și eroi II*. București: Editura Vreamea.
- Jordan, P., 2021, „The crucial and contested concept of the endonym/exonym divide”, *Onomastica* 65, 23–37.
- Jordan, P., P. Mácha, M. Balode, L. Krtička, U. Obrusník, P. Pilch, A. Sancho Reinoso, 2021, *Place-Name Politics in Multilingual Areas. A Comparative Study of Southern Carinthia (Austria) and the Těšín/Cieszyn Region (Czechia)*. Cham: Palgrave Macmillan.
- Rose-Redwood, R., D. Alderman, M. Azaryahu (ed.), 2018, *The Political Life of Urban Streetscapes: Naming, Politics, and Place*. London and New York: Routledge.
- Sala, M. (coord.), 1989, *Enciclopedia limbilor romanice (ELR)*. București: Editura Științifică și Enciclopedică.
- Sebeok, T., 2002, *Semnele: o introducere în semiotică*. București: Humanitas.
- Stoichițoiu Ichim, A., 2022, „Observații privind numele instituțiilor de învățământ preuniversitar din România în contextul multiculturalismului”, în O. Felecan, A. Bugheșiu (ed.), *Proceedings of the Fifth International Conference on Onomastics Name and Naming: Multiculturalism in Onomastics*. Cluj-Napoca: Editura Mega, 885–900.
- Vintilă-Rădulescu, I., 2001a, „Statele independente ale lumii. Numele de locuitori și adjectivele corespunzătoare”, în Horia C. Matei, S. Neguț, I. Nicolae, C. Radu (ed.), *Enciclopedia statelor lumii*, Ediția a VII-a. București: Editura Meronia, 567–570.
- Vintilă-Rădulescu, I., 2001b, *Sociolingvistică și globalizare*. București: Editura Oscar Print.
- Vintilă-Rădulescu, I. (coord.), 2005, *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*. Ediția a II-a revăzută și adăugită. București: Editura Univers Enciclopedic (DOOM²).
- Vintilă-Rădulescu, I., 2009, *Dicționarul normativ al limbii române ortografic, ortoepic, morfologic și practic*. București: Corint (DIN).
- Vintilă-Rădulescu, I., 2011a, „Adjective referitoare la numele statelor lumii”, în O. Felecan, D. Felecan (coord.), *Confluente lingvistice și filologice. Omagiu profesorului Nicolae Felecan la împlinirea a 70 de ani*. Cluj-Napoca: Editura Mega, 273–281.
- Vintilă-Rădulescu, I., 2011b, „Numele proprii trebuie traduse? Dacă da, cum? Cazul numelor oficiale de state”, în O. Felecan (ed.), *Numele și numirea. Actele Conferinței internaționale de onomastică. Ediția I: Interferențe multietnice în antroponimie*. Cluj-Napoca: Editura Mega, 527–534.
- Vintilă-Rădulescu, I., 2013, „Nume de locuitori ai statelor și teritoriilor lumii”, în O. Felecan (ed.), *Proceedings of the Second International Conference on Onomastics “Name and Naming”*. *Onomastics in Contemporary Public Space*. Cluj-Napoca: Editura Mega, Editura Argonaut, 1087–1097.
- Vintilă-Rădulescu, I., 2015, „Convențional și neconvențional în denumirile statelor lumii”, în O. Felecan (ed.), *Proceedings of the Third International Conference on Onomastics “Name and Naming”*. *Conventional/Unconventional in Onomastics*. Cluj-Napoca: Editura Mega, Editura Argonaut, 885–896.

- Vintilă-Rădulescu, I., 2016, „Despărțirea la capăt de rând: „după pronunțare” sau/și după structură”, în O. Felecan, D. Felecan (ed.), *Magistri et alumni, amore scribendi. Studia. In honorem Professoris Nicolae Felecan*. Cluj-Napoca: Editura Mega, Editura Argonaut, 169–186.
- Vintilă-Rădulescu, I. (coord.), 2021, *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*. Ed. a III-a revăzută și adăugită. București: Editura Univers Enciclopedic Gold (DOOM³).

SURSE

- Agencia Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară (ANCPI), *Ordinul nr. 448/2017 pentru aprobarea Normelor tehnice privind procedurile de lucru specifice Registrului electronic național al nomenclaturilor stradale*, „Monitorul Oficial, Partea I” nr. 363 din 16 mai 2017, <https://lege5.ro/Gratuit/ge3daobqgezq/reguli-de-acordare-a-denumirilor-de-drumuri-norma-tehnica?dp=ge4tqmrrgu2dsng> (accesat în august 2022).
- <https://cum-scriem-corect.blogspot.com/2015/12/ortografia-strazilor.html>
- Caragea, D. 2016. *Mic îndreptar privind cele mai frecvente greșeli de limbă. Scrierea cu literă mare (IX)*, https://adevarul.ro/cultura/patrimoniu/mic-indreptarprivind-cele-mai-frecvente-greseli-limba-scrierea-litera-mare-ix-1_568f966137115986c64441d4/index.html
- Cojocari, V., 2021, *Plăcuțe greșite pe străzile Capitalei. Cum au fost scrise numele lui Beethoven și Rahmaninov. "E polonez, nu?"*, <https://stirileprotv.ro/stiri/actualitate/placute-gresite-pe-strazile-capitalei-cum-au-fost-scrise-numele-lui-beethoven-si-rahmaninov-e-polonez-nu.html>
- Dumitrache, B. 2021. *Orientarea publică în București. Cazul plăcuțelor cu nume de străzi*, <https://www.contributors.ro/orientarea-publica-in-bucuresti-cazul-placutelor-cu-nume-de-strazi/>
- Săsărman, T., 2015, *Numele a două străzi din Bistrița au date greșite*, <https://rasunetul.ro/numele-doua-strazi-din-bistrita-au-date-gresite> (accesat în septembrie 2022).
- Stan, A., 2022, *Charles, Carol, Karolos, Karol, Karel, Karl, Carlos, Carlo sau Károly? Cum preferă să-l numească europenii pe noul monarh al Regatului Unit*, <https://www.mediafax.ro/externe/charles-carol-karolos-karol-karel-karl-carlos-carlo-sau-karoly-cum-prefera-europenii-sa-l-numeasca-pe-noul-monarh-al-regatului-unit-21153110> (accesat în septembrie 2022).
- <https://unstats.un.org/unsd/ungegn/sessions/> (accesat în septembrie 2022).
- https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/styleguide_romanian_dgt_ro.pdf (accesat în septembrie 2022).
- http://www.coduriprefixe.ro/Cod-postal-Alba-Alba_Iulia-Eminescu_Mihai.aspx (accesat în septembrie 2022).
- <https://www.coduripostale.com.ro/cod-postal-Strada-Enescu-George-19286/pg-2> (accesat în septembrie 2022).
- <http://orasul.biz/strazi-bucuresti-sector-2/strada-stolnicul-vasile/> (accesat în septembrie 2022).
- <https://bucuresti-b-pe-harta.ro/strada-stolnicu%20vasile/bucuresti/bucuresti.html> (accesat în septembrie 2022).
- https://moovitapp.com/index/ro/transport_public-Strada_Ioan_Vodă_Caragea-București-street_10482749-2960 (accesat în septembrie 2022).
- <http://bucurestiul.info/strazi/strada-caragea-ioan-voda/> (accesat în septembrie 2022).
- <http://bulevarde.ro/bucuresti/strada-elena-clucereasa> (accesat în septembrie 2022).
- <http://www.strazibucuresti.ro/harta-bucuresti-strada-clucereasa-elena.html> (accesat în septembrie 2022).
- Strada I. S. Turgehniev, Bucuresti - Harta - Bucurestiul.info (accesat în septembrie 2022).
- Intrarea G-Ral Christain Tell, Bucuresti - Harta - Bucurestiul.info (accesat în septembrie 2022).
- https://www.hotnews.ro/stiri-administratie_locala-24784795-foto-indicatoare-paris-dar-denumiri-gresite-15-ani-strazile-din-bucuresti-ludwig-van-beethoven-este-ludwing-iar-rahmaninov-este-rahmaninov.htm (accesat în septembrie 2022).
- <https://legeaz.net/spete-contencios/atribuire-denumiri-strazi-4755-2013> (accesat în septembrie 2022).
- <https://www.tion.ro/stirile-judetului-timis/alesii-au-decis-zeci-de-strazi-din-timisoara-isi-schimba-denumirea-vezi-daca-trebuie-sa-ti-schimbi-buletinul-149134/> (accesat în septembrie 2022).
- <https://www.oradea.ro/stiri-oradea/strazile-tompa-mih-aacute-ly-vincent-van-gogh-si-liviu-rebreanu-vor-fi-modernizate> (accesat în septembrie 2022).
- <https://www.codulpostal.info/strada-van-gogh-vincent-oradea.html> (accesat în septembrie 2022).
- http://www.searchromania.net/timis/timisoara/beethoven_ludwig_van/ (accesat în septembrie 2022).

<https://sibiucity.ro/en/foto/985> (accesat în septembrie 2022).
http://www.searchromania.net/sibiu/avrig/samuel_brukenthal/ (accesat în septembrie 2022).
https://codpostal.info/sibiu/sibiu_brukenthal_samuel.html (accesat în septembrie 2022).
https://moovitapp.com/index/ro/transport_public-Strada_Iancu_De_Hunedoara-Oradea-street_10033545-3810 (accesat în septembrie 2022).
https://moovitapp.com/index/ro/transport_public-Strada_Stefan_Cel_Mare-Strada_Stefan_cel_Mare_nr_1-Galați-site_33679531-3760 (accesat în septembrie 2022).
https://codpostal.info/cluj-napoca/cluj-napoca_balzac_honore_de.html (accesat în septembrie 2022).
https://codpostal.info/bucuresti/bucuresti_charles_de_gaulle.html (accesat în septembrie 2022).
<http://bucurestiul.info/strazi/strada-pop-gheorghe-de-basesti/> (accesat în septembrie 2022).
https://www.coduripostale.com/Alba/Alba_Iulia/Strada_Pop_de_Basesti_Gheorghe (accesat în septembrie 2022).
http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Elisa_Leonida_Zamfirescu (accesat în septembrie 2022).
<https://www.twinkl.ro/event/ziua-semnelor-de-punctuatie-2022> (accesat în septembrie 2022).
<http://bucurestiul.info/strazi/strada-grigore-vasiliu-birlic/> (accesat în septembrie 2022).
<https://mapio.net/s/64988268/> (accesat în septembrie 2022).
<https://transilvaniareporter.ro/cluj-napoca-smart-city/molnar-piuaru-prima-strada-smart-din-romania-la-un-an-de-la-inaugurare-cum-s-a-schimbata-viata-locuitorilor-din-zona/> (accesat în septembrie 2022).
<http://bulevarde.ro/ploiesti/strada-fat-frumos> (accesat în septembrie 2022).
<https://www.emaramures.ro/strazi-rebotezate-pestre-8-000-de-baimareni-au-adrese-noi-din-aceasta-luna-video/> (accesat în septembrie 2022).

LINGUISTIC PRESCRIPTION IN ROMANIAN HODONYMY

Abstract

In the texts written on traffic and street signs in contemporary Romanian public space, one can find numerous errors and deviations from the current language norms. Even websites testify to the language users' indifference towards the rules of the Romanian language and their disregard for its orthography. This study records street names containing anthroponyms and shows which are the most frequent irregularities in relation to the existing language norms.